

Torre de Morgadès

Folgueroles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Camí ral de Vic a Folgueroles, km. 1,4
Emplaçament	A la banda de ponent del terme municipal, als camps de la Torre, a pocs metres a l'oest de la carretera C-25
Alçada:	490 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud:	41.9398
Longitud:	2.29316
UTM Est (X):	441406
UTM Nord (Y):	4643334

Classificació

Número de fitxa	08083 - 9
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XV-XVII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La masia està força enrunada, sobretot la coberta i l'espai interior.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN Monument historic-ZA nº 854-MH / R-I-51-5475 (Decret 22-04-1949 / BOE 05-05-1949).
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	IPA 949
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús

Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08082A00200019
Fitxes associades:	
<u>Santa Maria de Folgueroles</u>	
<u>Font del Desmai</u>	
<u>Camí ral de Folgueroles a Vilanova de Sau</u>	
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa:	dc., 15/12/2021 - 17:44

Descripció

Masia aïllada i mig enrunada de planta rectangular, formada per diversos cossos adossats i delimitada per una tanca de pedra disposada a la banda de tramuntana i llevant, a mode de barri tancat (s'hi accedeix per un gran portal rectangular, tancat amb una porta de fusta). Presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener paral·lel a la façana principal, i està distribuïda en planta baixa i pis. Totes les obertures són rectangulars i estan, majoritàriament, emmarcades amb carreus de pedra i amb les llindes planes. Les finestres tenen els ampits motllurats i també s'observen algunes obertures reformades amb maons. La façana principal, orientada a llevant, presenta un portal d'accés amb la llinda gravada amb un escut força malmès, decorat amb dos lleons. De la banda de migdia destaca un porxo al pis, sostingut amb pilars bastits amb carreus de pedra i maons, i amb el forjat sostingut amb bigues de fusta. La part més destacable de la construcció és la torre de defensa adossada a l'extrem nord-est, completament restaurada i datada al segle XV. És de planta quadrada, amb la coberta de teula àrab de quatre vessants i un doble ràfec acanalat. Està distribuïda en planta baixa i tres pisos. Presenta obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra, les llindes planes i els ampits motllurats. També s'hi observa algun espiell, situat a la part inferior de les finestres. El pis superior compta amb tres obertures d'arc de mig punt a cada parament. Estan bastides amb maons i compten amb un ampit corregut i motllurat de pedra. A l'interior, la coberta està sostinguda amb una solera de bigues de fusta. La construcció està bastida amb pedra sense treballar de diverses mides, disposada en filades més o menys regulars. Les cantonades estan embellides amb carreus de pedra. Pel que fa a la masia, tot i el seu mal estat de conservació, cal dir que està bastida amb pedra sense treballar i fragments de maons, tot disposat irregularment i amb alguns trams arrebossats.

Observacions:

Altres noms relacionats amb l'edifici: mas Junyer, mas Mitjà, mas Prat Mitjà, la Torre.

Història

La construcció està situada a l'anomenat veral de baix del terme. La referència documental més antiga relacionada amb l'edifici es troba en el fogatge eclesiàstic de l'any 1360, on apareix mencionat com "Prat Mitjà" (Morató et al., 2000: 95). Degut a la crisi i les pestes que assolaren la població durant el darrer terç del segle XIV, tenim notícia que l'any 1413 el mas estava abandonat (Morató et al., 2000: 96). A finals del segle XV, en el fogatge de l'any 1497, hi consta "En Prat", dins de la parròquia de Folgueroles i de la vegueria de "Vich" (Iglésies, 1991: 265). Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, hi ha constància que "Salvedor Fortuny sta al Mas Prats", situat a la parròquia i terme de "Sancta Maria de Folgarolles" dins de la "vegueria de Vich" (Iglésies, 1979: 433). A mitjans del segle XIX, l'edifici pertanyia a la família Picó. Foren els primers protectors del poeta folguerolenc Jacint Verdaguer, donat que també eren els propietaris del mas Torrents de Tavèrnoles, d'on procedia el pare del poeta. Segons unes anotacions inèdites escrites

pel mateix Verdaguer entre els anys 1863 i 1865, el nom de l'edifici provenia d'un personatge anomenat Morgadès, natural de les Guillerries i propietari d'una altra torre de característiques semblants a l'entrada de Vilanova de Sau. Anteriorment, la construcció era coneguda com el mas Junyer. També l'anomena com a Mas o Prat Mitjà, segons la inscripció d'un dels dos sarcòfags que hi havia a la façana principal de l'església parroquial de Santa Maria, desaparegut durant la guerra Civil. Estava dedicat al sacerdot Pere Prat, antecessor familiar del propietaris de l'edifici, mort el 23 de febrer del 1301.

Bibliografia

ARUMÍ, Pilar; AUTET, Lluís; BOVER, M. Àngels; HOMS, Maria; HOMS, Rosa; MOLIST, Bernat; PONCE, Santi; ROVIÓ, Xavier; SELLABONA, Cesca (2021). *Folgueroles, batecs d'un poble. Història gràfica del darrer segle*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 98.

CATALÀ I ROCA, Pere (1990). *Els Castells catalans*. Barcelona: Rafael Dalmau editor, vol. IV, p. 1037, 1038.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 433.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 265.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 95, 96, 192-193, 214-215, 348, 350.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de béns a protegir. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació B.05.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de reconstrucció o rehabilitació. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 d'octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació M.22.

VILAMALA, Joan (2011). "Dos desertors de Folgueroles del s. XVIII". *La Falguera* n° 35, p. 20.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=13586>

